

POSTANOWIENIE Z DNIA 15 LUTEGO 2012 R.,
SDI 36/11

Sąd Najwyższy – Izba Karna w składzie:

Przewodniczący: sędzia SN Andrzej Siuchniński (sprawozdawca).

Sędziowie: SN Włodzimierz Wróbel, SA del. do SN Andrzej Ryński.

w sprawie obwinionego prokuratora po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 15 lutego 2012 r. kwestii dopuszczalności kasacji obwinionego prokuratora od orzeczenia Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 23 sierpnia 2011 r., sygn. akt PG (...) OSD (...), uchylającego orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 8 września 2010 r., sygn. akt PG (...) i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. i art. 519 k.p.k. w zw. z art. 89 pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 39 z późn. zm.)

postanowił:

1. pozostawić kasację bez rozpoznania z powodu jej niedopuszczalności z mocy ustawy;
2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb Państwa.

Uzasadnienie

Prokurator Prokuratury Rejonowej został obwiniony o to, że w okresie od dnia 19 grudnia 2007 r. do dnia 13 kwietnia 2008 r., w A., dopuścił się oczywistej i rażącej obrazę przepisów art. 2 § 1 ust. 1 i 2, art. 4, art. 7, art. 247 § 1, art. 49 § 1, art. 251 § 3 k.p.k. oraz § 117 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z 2007 r. Nr 169, poz. 1189), podejmując w dniu 10 kwietnia 2008 r. jako Prokurator Prokuratury Rejonowej w toku prowadzonego śledztwa o sygn. akt 6 Ds. (...) decyzje o zatrzymaniu podejrzanych J. F. i R. W., ocenione przez Sąd Rejonowy w postanowieniu z dnia 25 kwietnia 2008 r., sygn. akt II Kp 452/08/K, jako zatrzymania nielegalne i bezzasadne, wydane z naruszeniem powołanych wyżej przepisów k.p.k., a także decyzje o zatrzymaniu J. T. i P. M., uznane przez Sąd Rejonowy w postanowieniu z dnia 26 maja 2008 r. sygn. II Kp

466/08/k i II Kp 465/08/k, za bezzasadne, a także wydając postanowienie z dnia 13 kwietnia 2008 r. o zastosowaniu wobec podejrzanego J. F. środka zapobiegawczego w postaci poręczenia majątkowego w kwocie 100 000 zł z naruszeniem przepisu z art. 249 § 1 k.p.k. i faktycznie wbrew treści art. 251 § 3 k.p.k. z odstępniem od jego uzasadnienia, przy czym biegu śledztwa nie przedłużył w obowiązującym trybie, określonym w § 117 ust. 2 cyt. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, wydając postanowienie o przedłużeniu śledztwa z naruszeniem przepisu art. 310 § 2 k.p.k., uniemożliwiając w ten sposób wdrożenie nadzoru służbowego nad tym śledztwem przez bezpośredniego przełożonego w zakresie opisanym w § 63 cyt. rozporządzenia i konwalidowania szeregu dalszych nieprawidłowości, w tym również formalnych, takich jak: wskazanie daty zarządzeń o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu na dzień „10 kwietnia 2009 r.” (w czterech decyzjach), podanie błędnej podstawy zatrzymania z art. 228 k.k. i 232a § 1 k.p.k. (w czterech decyzjach), wskazanie błędnej podstawy przedstawienia zarzutów z art. 325a k.p.k. (w czterech postanowieniach), podanie w protokołach przesłuchań podejrzanych jako protokołantów – obrońców podejrzanych (w trzech protokołach), mylne określenie w postanowieniu o zastosowaniu poręczenia majątkowego, że środek stosowany jest wobec P. M., podczas gdy postanowienie dotyczyło J. T., co ze względu na dużą ilość błędów w wydanych postanowieniach doręczanych stronom, mogło stworzyć u nich uzasadnione obawy, że podejmowane decyzje są nieprzemyślane i pochopne, co potwierdzone zostało analizami dowodowymi akt postępowania, a taki sposób procesowania, uchybił godności urzędu prokuratorskiego, tj. o przewinienie służbowe z art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze.

Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym orzeczeniem z dnia 8 września 2010 r., sygn. akt PG (...) SD (...), uniewinnił obwinionego od popełnienia zarzucanego mu deliktu dyscyplinarnego, a kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego orzeczenia odwołanie wniósł Rzecznik Dyscyplinarny w Prokuraturze Apelacyjnej, zarzucając obrazę przepisów postępowania, tj. art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 89 ust. 1 ustawy o prokuraturze oraz obrazę przepisów prawa materialnego – art. 66 ust. 1 ustawy o prokuraturze i wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia, i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, po rozpoznaniu tego odwołania, orzeczeniem z dnia 25 stycznia 2011 r., utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie Sądu *a quo*.

Orzeczenie Sądu odwoławczego zostało zaskarżone przez Rzecznika Dyscyplinarnego w Prokuraturze Apelacyjnej kasacją, w której podniesione zostały zarzuty rażącej obrazę przepisów prawa, tj. art. 4 k.p.k., 7 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przeka-

zanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 2 czerwca 2011 r., sygn. akt SDI 11/11, uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał Odwoławczemu Sądowi Dyscyplinarnemu dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym do ponownego rozpoznania.

Sąd ten po ponownym rozpoznaniu sprawy obwinionego orzeczeniem z dnia 23 sierpnia 2011 r., sygn. akt PG (...) OSD (...), uchylił zaskarżone orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 8 września 2010 r., sygn. akt PG (...), i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, obciążając kosztami postępowania Skarb Państwa.

Od tego orzeczenia kasację wywiódł obrońca obwinionego prokuratora, podnosząc zarzut rażącego naruszenia art. 6 k.p.k., mogącego mieć wpływ na treść orzeczenia, polegającego na pozbawieniu obwinionego prawa do obrony poprzez przeprowadzenie przez Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny rozprawy w dniu 23 sierpnia 2011 r., sygn. akt PG (...) OSD (...), bez udziału obwinionego i jego obrońcy pomimo faktu prawidłowego usprawiedliwienia niestawiennictwa przez obwinionego prokuratora i jego obrońcę – prokuratora J. N.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu obrońca obwinionego wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Odwoławczemu Sądowi Dyscyplinarnemu dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 10 stycznia 2012 r., sygn. akt SDI 36/11, pozostawił bez rozpoznania kasację obrońcy obwinionego z powodu jej niedopuszczalności z mocy ustawy i obciążył Skarb Państwa kosztami postępowania kasacyjnego.

W dniu 17 stycznia 2012 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła osobista kasacja obwinionego od orzeczenia Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 23 sierpnia 2011 r., sygn. akt PG (...) OSD (...), w której podniesiony został zarzut rażącego naruszenia art. 6 k.p.k., mogący mieć wpływ na treść orzeczenia, polegający na pozbawieniu obwinionego prawa do obrony poprzez przeprowadzenie przez Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny rozprawy w dniu 23 sierpnia 2011 r., sygn. akt PG (...) SD (...), bez udziału obwinionego i jego obrońcy pomimo faktu usprawiedliwionego niestawiennictwa obwinionego prokuratora i jego obrońcy – prokuratora J. N.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu obwiniony wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia oraz przekazanie sprawy Odwoławczemu Sądowi Dyscyplinarnemu dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obwinionego jest niedopuszczalna z mocy ustawy z takich samych względów, jak nadzwyczajny środek zaskarżenia wniesiony wcześniej do Sądu Najwyższego

przez obrońcę obwinionego, albowiem zaskarżone orzeczenie nie może podlegać kontroli kasacyjnej.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 39 z późn. zm.) w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie do rozpoznania kasacji stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego o kasacji z wyłączeniem art. 521, art. 524, art. 526 § 2 oraz art. 530 § 2 i 3.

Powyższa regulacja wskazuje na subsydiarną, ale jednocześnie obligatoryjną funkcję unormowań Kodeksu postępowania karnego względem przepisów regulujących postępowanie dyscyplinarne wobec prokuratorów, zawartych we wspomnianej ustawie, z wyjątkiem enumeratywnie wskazanych unormowań k.p.k. Wśród tych przepisów wskazano na art. 530 § 2 i 3 k.p.k., co implikuje wyłączenie możliwości dokonania przez Przewodniczącego Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego wstępnej kontroli dopuszczalności kasacji oraz – w przypadku jej negatywnego rezultatu – wydania zarządzenia o odmowie jej przyjęcia. Kasacja obwinionego podlegała zatem przyjęciu, jednakże z uwagi na jej niedopuszczalność z mocy prawa należało pozostawić ją bez rozpoznania.

Artykuł 83 ust. 2 ustawy o prokuraturze, dopuszczający możliwość wniesienia kasacji od orzeczenia sądu dyscyplinarnego drugiej instancji, wyraża jedynie część przesłanek dopuszczalności kasacji, nie regulując samodzielnie tej kwestii. Musi być zatem interpretowany łącznie z art. 519 k.p.k., zgodnie z którym przedmiotem kasacji może być jedynie orzeczenie kończące postępowanie w sprawie. Gdyby celem ustawodawcy było autonomiczne unormowanie przesłanek dopuszczalności kasacji w ustawie o prokuraturze, uczyniłby to wyłączając w art. 89 ust. 1 tej ustawy również przepis art. 519 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 18 listopada 2004 r., SDI 40/04, OSNwSD 2004, poz. 63; postanowienie SN z dnia 30 maja 2008, SDI 13/08, OSNwSD 2008, poz. 118). Zaskarżonym kasacją orzeczeniem Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego uchylono w całości orzeczenie Sądu pierwszej instancji i przekazano sprawę obwinionego temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Orzeczenie Sądu odwoławczego nie jest więc rozstrzygnięciem kończącym postępowanie w sprawie, zatem nie przysługuje od niego kasacja.

O kosztach postępowania dyscyplinarnego rozstrzygnięto na podstawie art. 84 ustawy o prokuraturze.

Mając na uwadze powyższe rozważania należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.